

Utbildningsinspektion i Ösby naturbruksgymnasium

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granskall kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskallts utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Ösby naturbruksgymnasium	Antal barn/elever/studerande
Gymnasieskola	168
Gymnasiesärskola	16

Utbildningen vid skolan omfattar Naturbruksprogrammet (NP) med inriktningar mot Jordbruk, Skogsbruk, Hästhållning samt Djurvård. Varje inriktning har möjlighet att profileras mot naturvetenskapliga ämnen/kurser. Skolan omfattar även det fyraåriga Naturbruksprogrammet inom gymnasiesärskolan.

Dessutom finns Byggprogrammets karaktärsämnesdel förlagd till skolan. Byggprogrammet tillhör Kungsängskolan gymnasium. Vid skolan finns också individuellt gymnasiesärskoleprogram som tillhör sarskoleenheten. Rapporten avser inte dessa program.

Elevernas fördelning på naturbruksprogrammet och årskurser framgår nedan.

Program	Årskurs 1	Årskurs 2	Årskurs 3	Årskurs 4	Totalt
NP	78	52	38	-	168
NP-gysär	7	4	1	4	16

Totalt finns på naturbruksprogrammet 44 pojkar och 124 flickor.

Ösby naturbruksgymnasium är beläget vid Saladamm, cirka 7 km norr om Sala. Skolan har eget jordbruk. Dessutom finns häststall, smådjursavdelning, en ladugård med en stor uppsättning kor och grisar.

Skolan byggdes 1970 och har byggts till 1978, 1980 och 1997. Inom skolområdet finns en logidel, där 70 av skolans elever bor under veckorna. Övriga elever reser med buss till och från skolan. I årskurs 1 finns fyra PRIV-elever (programinriktat individuellt program), två i årskurs 2 och åtta i årskurs 3.

Genomförandet av inspektionen i Ösby naturbruksgymnasium

Skolverket sände den 22 november 2004 skriftlig information till huvudmannen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektör med ansvar för inspektionen i Ösby naturbruksgymnasium har varit Björn Bylund, Monica Gillenius och Mats Peterson. Besök vid Ösby naturbruksgymnasium genomfördes den 16 februari 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av den ansvariga inspektören. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Ösby naturbruksgymnasium, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Ösby naturbruksgymnasium genomfördes formella intervjuer med rektorn, lärare, driftspersonal, elever, föräldrar samt elevråd. Lektioner besöktes. Under besöket fördes också informella samtal med personal och elever.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiskall värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Ösby naturbruksgymnasium lyckas bra med intentionerna i läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) att skapa en miljö i skolan där eleverna upplever gemenskap och trygghet samt uppvisar insikt om allas lika värde och om att ingen skall utsättas för kränkande behandling. Miljön på skolan är lugn och trygg. Inget klotter eller annan skadegörelse förekommer och eleverna trivs.

Ingen mobbing förekommer på skolan, enligt eleverna. Inte heller förekommer gängbildningar utan alla känner varandra och umgås på lika villkor. Detta gäller såväl eleverna på naturbruksprogrammet som eleverna på gymnasieskolan. Eleverna förklarar detta med att alla har samma inriktning och intressen. Om något uppkommer tar skolan tag i detta, speciellt via de fritidsledare som finns anställda vid internatboendet. Tidigare har det funnits rasistiska tendenser hos vissa elever på skolan, huvudsakligen i form av klädsel. Genom omedelbara åtgärder och informationsinsatser med hjälp av polisen har situationen förändrats och problemet finns inte längre enligt personalen.

Inflytandet via elevråd, med representanter valda klassvis, fungerar acceptabelt. Skolmat, värmen i skolan och dylika pratiska frågor har diskuterats i elevrådet och skolkonferensen. I övrigt förekommer i stort sett ingen diskussion med eleverna om pedagogisk verksamhet som t.ex. schemaläggning och upplägg av kurser, vilket eleverna vill ha större påverkan på. Klassråd genomförs varje vecka, men det handlar oftast om information från läraren om vad som ska ske under veckan. Inspektörens bedömning är att elevernas möjlighet till inflytande över sin undervisning såsom såväl skollag som läroplan anger, bör utökas.

Gymnasiesärskoleeleverna upplever att de får vara med och påverka upplägget av undervisningen och de är trygga.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet avseende normer och värden generellt är bra. Eleverna upplever gemenskap och trygghet. Elevernas möjlighet till inflytande över sin undervisning bör dock utökas.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Av de elever som avslutade skolan vårterminen 2004 uppnådde, enligt rektorn, 82,5 procent (96,9 procent) målen i svenska A, 52,5 procent (73,3 procent) målen i engelska A, 70 procent (59,4 procent) målen i matematik A. 47 procent hade slutbetyg men endast 17,5 procent avslutade årskurs 3 med minst betyget Godkänd i alla kurser. Siffrorna inom parentes avser de värden som finns i skolverkets basstatistik för 2003. Skolan har under några år haft få sökande och fått många elever med stödbehov. Ca 50 av skolans elever fick under inspektionsveckan stöd via skolans läs- och skrivstudio (se område 4). Senaste året har en ökning av antalet sökande skett. Skolan kan enligt rektorn inte längre ta emot alla sökande och har därmed fått elever med högre meritvärde från grundskolan. Rektor förväntar sig därmed ett bättre resultat för kommande år. I kvalitetsredovisningen för 2004 redovisas inga kunskapsresultat och inte heller några åtgärder för hur skolan avser att förbättra måluppfyllelsen.

De nationella kursmålen delges eleverna inför varje kurs. Eleverna uppger dock att de inte alltid förstår målen och vad som krävs för olika betygsnivåer.

Gymnasiesärskoleeleverna uppger att de känner till vilka mål de ska uppnå och personalen informerar dem om detta. Enligt personalen får även föräldrarna denna information. Elever, personal och föräldrar upplever att eleverna når målen för utbildningen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet avseende kunskaper behöver förbättras. Det är därför angeläget att skolan analyserar orsakerna till resultaten och vidtar nödvändiga åtgärder. Kursmålen och övriga mål för utbildningen bör delges eleverna på ett tydligare sätt så att de kan förstå målen och vad som krävs för olika betygsnivåer.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiskall värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Ösby naturbruksgymnasium arbetar i läroplanens anda med arbetsmiljö och delaktighet. Enligt både skollag och läroplan har skolan skyldighet att förebygga och aktivt motverka alla former av kränkande behandling såväl mellan elever som mellan vuxna och elever. Skolan saknar dock ett strukturerat arbete för dessa frågor. När frågorna tas upp sker det spontant av respektive lärare.

Skolans har en mycket kort, av elever och föräldrar inte känd, skriven plan benämnd ”handlingsplan mot rasism och kränkande behandling”. Den behandlar inte hur elever och personal ska agera när kränkningar uppstår. Det är rektorns ansvar att se till att skolan strukturerat och långsiktigt bedriver ett förebyggande arbete mot kränkande behandling. Det är också rektorns ansvar att se till att skolan har system för att upptäcka förekomsten av kränkande behandling. Skolans arbete skall dokumenteras i ett handlingsprogram mot kränkande behandling och vara känt av alla berörda.

Ett elevråd finns vid skolan som träffas regelbundet och klassråd genomförs varje vecka. Innehållet kan utvecklas i enlighet med bedömning under område 1.

Elevernas inflytande över undervisningen och det egna lärandet är begränsat och varierar mellan kurser, ämnen och lärare. I stort sett all undervisning styrs av läraren. Läroplanen anger att skolans arbetsformer skall utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas även när det gäller elevernas undervisning. Lärarna tar fram ”paket” för eleverna i svenska och engelska, där eleverna till viss del kan välja i vilken ordning de ska arbeta med olika avsnitt. Eleverna får dock inte möjlighet att påverka innehållet i dessa paket.

De föräldrar inspektörerna träffar är nöjda med den information de får, men de berättar också att de själva varit mycket aktiva för att få information. Lärarna på skolan tar direkt kontakt med föräldrar som sökt dem och ger relevanta svar på frågor.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans arbete med arbetsmiljö och delaktighet är acceptabel men kan förbättras. Ett förbättringsområde är att strukturera arbetet för att motverka kränkande behandling och att i samband med detta ta fram ett handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Vidare behöver arbetet med elevernas inflytande struktureras.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Ösby naturbruksgymnasium är den pedagogiska verksamheten till vissa delar acceptabel, men i andra delar i behov av förbättringar.

Inspektörerna har inte tagit del av några exempel på samverkan mellan lärare som undervisar i kärnämnen och karaktärsämnen. Ämnesövergripande samverkan i enlighet med läroplanen sker huvudsakligen via temaveckor, t.ex. tema i kursen "arbetsliv naturbruk". Inspektörerna bedömer att samverkan mellan kärnämnen och karaktärsämnen i undervisningen är ett förbättringsområde.

I karaktärsämnena deltar driftspersonalen aktivt i undervisningen. Arbetet leds av läraren, medan driftspersonalen håller i de mer praktiska inslagen av undervisningen. Driftspersonalens deltagande i planering och betygssättningsdiskussioner med läraren varierar. Med anledning av driftspersonalens aktiva del i undervisningen är det inspektörernas uppfattning att de med fördel kan delta i planeringen av undervisningen för såväl gymnasieskolan som gymnasiesärskolan.

Lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna har inte gjorts på skolan. Lärarna ger vid kursstart muntliga förklaringar till kursinnehållet, men eleverna uppger att de ibland har svårt att förstå vilka kursmål och betygskriterier som gäller. Betygssättningen upplevs dock av eleverna som rättvis. Lärarna diskuterar betygen med eleverna en vecka innan betygen sätts och eleverna har utvecklingssamtal varje termin med sin handledare. Där får de veta hur de ligger till i alla kurser. Däremot erbjuds inte föräldrarna, till de yngre eleverna, alltid motsvarande information vilket de skall enligt gymnasieförordningen. Kursmålen bör konkretiseras och föräldrarna erbjudas information om elevernas kunskapsutveckling.

Något systematiskt arbete för att säkerställa likvärdig betygssättning på skolan som helhet och i relation till andra skolor och program bedrivs inte. Återkommande och övergripande analys av skolans resultat med utgångspunkt från betygsstatistik förekommer inte. Inte heller analyseras studieresultaten systematiskt i relation till vilka undervisningsmetoder som använts eller i förhållande till elevernas studieförutsättningar med avgångsbetygen i årskurs 9 som bas. Inspektörernas bedömning är att former för analys och dialog i syfte att säkerställa likvärdig betygssättning bör utvecklas.

Betyg skall sättas efter avslutad kurs, men detta görs inte alltid, utan betygen sätts ibland senare, vilket inte är förenligt med gymnasieförordningen. Oklarhe-

ter råder angående betygskatalogens hantering, bl.a. hur eventuella rättelser görs i katalogen. Det är oklart för eleverna vilka kurser som är lokala. Det finns lokala kurser vars innehåll täcks av innehållet i nationella kurser, vilket står i strid med gymnasieförordningen.

Vid de elevvårdskonferenser som genomförs kan åtgärdsprogram, enligt rektorn, upprättas om sådant behov finns. Dokumentation av alla elevvårdskonferenser i form av protokoll saknas och rektorn deltar inte alltid vid konferenserna. Skriftliga beslut för elever som får reducerat program finns enligt rektorn. Likaså finns enligt rektorn skriftliga åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd.

Eleverna erbjuds stöd på olika sätt. Bra stöd upplever eleverna att de får via läs- och skrivstudion, där eleverna huvudsakligen kan få stöd i svenska, matematik och engelska. Studion har funnits i två år och har öppet och är bemannad hela skoldagarna. Eleverna uppger att de också kan få stöd av vissa lärare i samband med lektionerna. Svenska A och Matematik A kan eleverna läsa med förlängd studietid i upp till tre år. Eleverna kan vid förlängd kurs i Svenska A få reducering av Svenska B eller få stöd i Svenska A parallellt med att de läser Svenska B. De nationella proven i matematik genomförs inte på skolan, vilket är i strid med gymnasieförordningen.

I de naturvetenskapliga kurserna bedrivs undervisningen i Fysik A och B på ett teoretiskt plan. Lokaler och utrustning för att kunna utföra demonstrationer och laborationer enligt kursplanerna för dessa kurser saknas på skolan. Inspektörernas bedömning är att målen för Fysik A och Fysik B inte kan nås med den uppläggning och omfattning som kurserna har och i avsaknad av relevanta lokaler och relevant utrustning. I Kemi A och B har eleverna cirka en gång per månad laborationer på Kungsängsskolan. Inspektörerna har fått en förteckning över genomförda och planerade laborationer.

Samverkan med arbetslivet fungerar bra när det gäller den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU). Bl.a. finns i skolans omedelbara närhet ett flertal större hästanläggningar som erbjuder intressanta praktikplatser och möjligheter till studiebesök. För jordbruks- och skogspraktiken sker också samverkan med näringarna medan djurvårdsinriktningen har haft vissa problem med att finna bra APU-platser.

Eleverna i gymnasiesärskolan får det stöd de behöver och ämnesövergripande samverkan fungerar bra. Samarbetet med driftspersonalen bör utvecklas bl.a. avseende diskussion om mål som eleverna skall uppnå. Samarbetet med näringarna upplevs som gott.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten och undervisningen behöver förbättras på ett antal punkter. Samverkan mellan lärarna i kärnämnen och karaktärsämnen behöver förbättras. Lokala konkretiseringar av de nationella kursmålen bör göras. Föräldrarnas information om elevernas studiegång bör förbättras och formerna för analys och dialog i syfte att säkerställa en likvärdig betygssättning behöver utvecklas. Hanteringen kring betygskatalogen bör förbättras. Inspektörerna vill göra huvudmannen uppmärksam på att rektorn skall ingå som ledamot i elevvårdskonferensen. Möjligheten att hålla sammanträde med elevvårdskonferensen utan att rektorn

är närvarande får inte brukas i en sådan omfattning att skolan i praktiken kringgår detta.

På följande punkter arbetar skolan i strid mot gällande författningar och åtgärder måste således omedelbart vidtas för att komma till rätta med bristerna. Betyg skall sättas efter avslutad kurs. Lokala kurser vars innehåll täcks av innehållet i nationella kurser får inte förekomma. Elevvårdskonferenser skall dokumenteras i protokoll. Fysik A och B skall bedrivas på ett sådant sätt att kursmålen kan nås. De nationella proven i matematik skall genomföras.

Inspektörerna vill dock framhålla det arbete som sker på skolan med stöd inom ramen för skolans läs- och skrivstudio.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Idag finns på skolan en ledningsgrupp bestående av rektorn, ekonom, administrativ chef, driftsledare och schemaläggare. Ledningsgruppen arbetar i huvudsak med administrativa frågor. Personalen upplever inte att verksamheten följs upp av rektor. Ett arbete för att omstrukturera skolan har, via konsult och med stöd från förvaltningen, skett under de senaste två åren. En ny organisation ska genomföras, där skolan organiseras i lag utifrån naturbruksprogrammets olika inriktningar. En pedagogiskt inriktad ledningsgrupp kommer, enligt rektor, att inrättas bestående av rektor och lagledarna för de olika lagen, inklusive gymnasiesärskolan. Den nya organisationen är avsedd att möta den avsaknad av pedagogisk ledning som finns idag. Ösby naturbruksgymnasium är underställd gymnasiechefen, som också är föredragande i barn- och utbildningsnämnden. Några resultatkrav finns, enligt rektor, inte från förvaltningens sida. Rektor är känd av alla på skolan och man upplever att rektorn bryr sig, är social och syns. Inspektörerna bedömer dock att rektor inte uppfyller kraven som finns på rektor i skollag och läroplan avseende förtroendet med verksamheten och pedagogisk ledning, inklusive uppföljning och utvärdering av verksamheten. Detta måste förbättras.

En kvalitetsredovisning för 2004 har lämnats från skolan med av kommunen fastställda rubriker. I många fall finns där endast frågor som inte ges något svar. Inget anges om vilka åtgärder som skolan planerar vidta eller hur måluppfyllelsen ska öka. Inget nämns heller om elevernas kunskapsresultat. Inspektörernas uppfattning är att en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav inte finns och att detta måste åtgärdas. Personal och elever behöver också involveras i arbetet med kommande kvalitetsredovisningar.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans styrning, ledning och kvalitetsarbete måste förbättras avseende rektors förtrogenhet med det dagliga arbetet, det pedagogiska ledarskapet, kvalitetsarbetet och skolans kvalitetsredovisning.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiskall förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Inga funktionshindrade elever finns vid skolan idag, men rektor bedömer att skolans lokaler är i de flesta fall är anpassade för att kunna ta emot funktionshindrade.

Modersmålsundervisning och undervisning i svenska som andraspråk skall i enlighet med gymnasieförordningen erbjudas berörda elever. Vid inspektionen framkommer att det inte erbjuds.

Inspektionen visar att alla de kurser som finns på nationella program inte erbjuds inom ramen för det individuella valet.

Huvudsakligen erbjuds fördjupningskurser inom vald inriktning, t.ex. hästsjukvård. Vissa av dessa kurser är lokala kurser, vilket de inte får vara om dess innehåll täcks av nationella kurser.

Enligt lärarna förekommer skolk i form av strötimmar. Vid ett klassrumsbesök i samband med inspektionen fanns endast tre av elva elever närvarande. Vilka åtgärder som vidtas vid skolk beskrevs inte för inspektörerna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det inte finns skolans tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Det är inte acceptabelt att de elever som har rätt till modersmålsundervisning och undervisning i svenska som andraspråk inte erbjuds detta. Alla de kurser som finns på nationella program skall erbjudas inom ramen för det individuella valet.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Ösby naturbruksgymnasium är tillgången på resurser i form av utbildad personal, läromedel och lokaler huvudsakligen goda. Som tidigare redovisats (se kap 4) har skolan inte ändamålsenliga lokaler och relevant utrustning för undervisning i kemi och fysik.

Vid skolan finns, enligt rektor, 3,5 kärnämneslärare, 13,3 karaktärsämneslärare och 11,75 övrig personal, inklusive instruktörer. Av lärarna har alla utom två utbildning avsedd för den undervisning de huvudsakligen ska bedriva. Den särskoledel som tillhör skolan har 4 lärare, varav en inte har adekvat utbildning.

Någon för skolan gemensam kompetensutveckling erbjuds inte. Kompetensutvecklingen bestäms individuellt vid utvecklingssamtal mellan rektor och den enskilde läraren. Motsvarande sker mellan driftsledaren och driftspersonalen. Driftspersonalen erbjuds kompetensutveckling i samband med att de tillsvidareanställs.

Läromedlen vid skolan håller god standard. Ett välutvecklat skolbibliotek finns centralt i skolan. Lokalerna är ändamålsenliga och skolan har ett eget, väl fungerande internt datanät och två IT-tekniker anställda att sköta nätet. Inspektörerna konstaterar att skolan tillhandahåller tillgång till moderna och adekvata läromedel av god kvalitet, med undantag för fysik (se område 4).

Vid skolan tas avgifter ut för startpaket 50 kronor, arbetskläder 200 kronor och miniräknare för elever med naturinriktning för 400 kronor. Kostnaderna upplevs av eleverna som små, men de står i strid med skollagens bestämmelse om att undervisningen ska vara avgiftsfri.

Sammanfattningsvis bedömer inspektionen att tillgången på resurser är god. Det är dock inte i enlighet med skollagen att avgifter tas ut.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Ösby naturbruksgymnasium i vissa avseenden är bra. Av god kvalitet är resultaten av och arbetet med normer och värden och det stöd som eleverna erbjuds i läs- och skrivstudion Skolbiblioteket och huvuddelen av lokalerna är av god standard och det interna datanätet fungerar bra

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Normer och värden

- Elevernas möjlighet till inflytande över sin utbildning bör stärkas.

Kunskaper

- Resultatet av skolans arbete med kunskaper bör förbättras så att fler elever når kursmålen och får fullständiga slutbetyg.
- Kursmålen och övriga mål för utbildningen bör delges eleverna så att de kan förstå målen och vad som krävs för olika betygsnivåer.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolan bör strukturera arbetet för att motverka kränkande behandling och att i samband med detta ta fram ett handlingsprogram för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Samverkan mellan lärarna i kärn- och karaktärsämnen bör förbättras för att bättre nå programmålen.
- Lokala konkretiseringar av kursmålen bör göras.
- Föräldrarnas information om elevernas studiegång bör förbättras.
- Rutinerna kring hanteringen av betygs katalogen bör förbättras.
- Formerna för analys och dialog i syfte att säkerställa likvärdig betygssättning bör utvecklas.
- Rektorn bör delta i alla elevvårdskonferenser.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Betyg sätts inte alltid efter avslutad kurs (7 kap. 1 § gymnasieförordningen).
- Det finns lokala kurser vars innehåll täcks av innehållet i nationella kurser (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).
- Elevvårdskonferenser dokumenteras inte i protokoll (4 kap. 2 § gymnasieförordningen).
- Fysik A och B bedrivs på ett sådant sätt att undervisningen inte når upp till kursmålen (1 kap. 5 § gymnasieförordningen och kursplanen för Fysik A, FY1201, och Fysik B, FY1202).
- De nationella proven i matematik genomförs inte på skolan (7 kap. 5 § gymnasieförordningen).

Styrning och ledning

- Rektorns förtrogenhet med det dagliga arbetet, rektorns pedagogiska ledning, uppföljning och utvärdering behöver stärkas. (2 kap. 2 § skollagen och avsnitt 2.6 Lpf 94).
- Kvalitetsredovisning för skolan upprättats inte (förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

- Svenska som andraspråk och modersmålsundervisning erbjuds inte på skolan (5 kap. 2 och 7 §§ gymnasieförordningen).
- Alla de kurser som finns på nationella program i kommunen erbjuds inte inom ramen för det individuella valet (5 kap. 19 § gymnasieförordningen).

Styrning och ledning

- Utbildningen är inte avgiftsfri (5 kap. 21 § skollagen).

2005-05-02

Stockholm

Björn Bylund

Monica Gillenius

Mats Peterson